

Mruthika

July-August 2017

Newsletter of WWF - India, Kerala State Office

FROM THE STATE DIRECTOR'S DESK

WWF-India has a very small staff strength of just four people in the Kerala State Office. But we have been able to carry out projects, programmes and activities across the length and breadth of the State because of our very active and dynamic volunteer work that we have developed over the years. Some of the lead Volunteers have been assigned as District Co-ordinators and we highly appreciate from the bottom of our heart the sacrificial involvement of all our Volunteers who by spend their time, money and manpower for carrying forward the shared mission of nature conservation and environment protection in the State. To facilitate sharing of experiences and ideas within the network, we organised a two days District Co-ordinators Workshop in July at Vazhachal with the technical and financial support from the Western Ghats – Nilgiris Landscape Programme. The two days event included technical sessions followed by group discussions, short field trips, open discussions and preparation of district based action plans. Since the last few years, we have been facilitating the WIPRO earthian programme in Kerala jointly with CPREEC, Chennai. This provides a platform for the team of school students to put up their projects on the theme of water and biodiversity conservation. In 2016-17, Le'Cole Chempaka emerged the winners at the national level. For 2017-18, CPREEC has asked us again to facilitate the programme in the State and for this year, we have decided to do it for schools in three districts i.e. Thiruvananthapuram, Ernakulam and Thrissur. Teachers Training Workshops were organized as part of this to sensitise the Teacher-in-charge regarding the programme and also to chart the way forward on the project submission. CPREEC has also requested WWF to facilitate the Humane Education Programme of Animal Welfare Board of India in Kerala. For this programme, considering the escalating issues of captive Elephants in Thrissur, we decided to do it in Thrissur district and partnered with SSA Thrissur in rolling out the programme covering the schools in the district. As an initial step, a Teachers Training Workshop was conducted and the participant Teachers were sensitized on the various aspects of the programme and also the action plan for the school level awareness classes and competitions to be held were charted. Tiger gets the top priority in the Species Programme of WWF-India and observing International Tiger Day is very relevant as it provides us a platform to make the public aware about the threats faced by Tigers and the

need to protect them. This year, Social Forestry Extension Unit, Kollam and Social Forestry Division, Pathanamthitta invited us to take the lead in organizing Tiger Day at SAS SNDP Yogam College, Konni. Marine and coastal area conservation is getting the top priority globally and hence the two days' Workshop on Sustainable Development Goal 14 – Life below Water with major emphasis on Marine and Coastal Ecosystem organized by WWF-India jointly with NITI AAYOG and CMFRI at Kochi on 4th & 5th July, 2017 was very relevant. At the policy and advocacy level, we put forward a set of suggestions on behalf of WWF in the meeting called by EMC and CED for revamping of Urja Kiran, the State Energy Conservation Awareness Campaign, participated in the meeting convened by KSMTE, NFF and DSGAFU to discuss the impact of GST on the fisheries sector and put forward our observations, tabled a paper on road safety from the environment perspective in the workshop jointly organized by CED and CUTS, tabled WWF submission in front of the consultation meeting of the Kerala Legislative Assembly Subordinate Legislative Committee organized by Kerala State Biodiversity Board at the MSSRF Office Auditorium in Kalpetta, Wayanad. The inauguration of the renovated Marine Turtle Interpretation Centre at Kolavipalam developed as part of the project on Marine Turtle Conservation in Kerala and supported by Johnson Lifts & Escalators, Chennai was a landmark event as this is the first of its kind interpretation centre exclusively for Marine Turtles in India. The Centre was inaugurated on 8th August by Ms. Kulusu, Chairperson, Payyoli. Our Birder Volunteers, around 30 of them, took the lead in carrying out the bird survey in Neyyar WLS of Thiruvananthapuram district and Ranni Forest Division of Pathanamthitta district in this month. The Senior Education Officer also attended the State level meeting on Green Partnership Programme at Thrissur. As part of streamlining the environment education programme, WWF-India is getting ready to launch the new online education platform called as One Planet Academy developed with the technical assistance and financial support of Cap Gemini and as a pre-runner to the national launch, a hands-on training was organized at the Cap Gemini facility in Mumbai which was attended by the State Director and Senior Education Officer from Kerala State Office.

Renjan Mathew Varghese, State Director

IMPORTANT NEWS ON NATURE AND ENVIRONMENT

GLOBAL

Earth facing sixth mass extinction

The sixth mass extinction of life on Earth is unfolding more quickly than feared, Scientists have warned. More than 30% of animals with backbone - fishes, birds, amphibians,

reptiles and mammals — are declining in both range and population, according to the first comprehensive analysis of these trends. “This is the case of a biological annihilation occurring globally,” said Stanford Professor Rodolfo Dirzo, co-author of a study published in the peer-reviewed U.S. journal *Proceedings of the National Academy of Sciences* (*The Hindu*, 12 July, 2017).

6,000 sq.km Antarctic iceberg splits

One of the biggest icebergs ever recorded has just broken away from Antarctica. The giant block is estimated to cover

an area of roughly 6,000 sq.km., a quarter the size of Wales. A U.S. satellite observed the berg while passing over a region known as the Larsen C Ice Shelf. Scientists were expecting it. They had been following the development of a large crack in Larsen's ice for over a decade. The rift's propagation had accelerated since 2014, making an imminent calving ever more likely (*The Hindu*, 13 July, 2017).

Moss serves as a cheap pollution monitor

Delicate mosses found on rocks and trees in cities around the world can be used to measure the impact of atmospheric change and could prove a low-cost way to monitor urban pollution, according to Japanese Scientists. The "bioindicator" responds to pollution or drought stress by changing shape, density or disappearing, allowing Scientists to calculate atmospheric alterations, said Yoshitaka Oishi, Associate Professor at Fukui Prefectural University (*The Hindu*, 24 August, 2017).

NATIONAL

A Sunderbans denizen staves off extinction

A critically endangered resident of the Sunderbans is set to get a new home, beginning a slow journey to recovery from a disastrous decline in the wild. It is more threatened than the Bengal Tiger, but far less known. Before winter this year, three fresh water ponds in the Sunderbans Tiger Reserve will house the rare Northern River Terrapin (Batagur baska), whose presence in the wild in West Bengal and Odisha had declined to undetectable levels a decade ago. Batagur baska, the 60cm long turtle that is presumed extinct in several Southeast Asian countries, is classified as Critically Endangered by the International Union for Conservation of Nature (IUCN) in its Red List. The Tiger, by comparison, is classified as Endangered (*The Hindu*, 23 July, 2017).

Sand Snake Spotted after 70 Years

Wildlife Biologists have sighted an Indian Sand Snake (*Psammophis condanarus*) in the Seshachalam forests, 70 years after it was earlier seen in South India. The mildly venomous snake is widely distributed in eastern, northern and central India, including parts of the Himalayan foothills, Bengal, Indo-Gangetic plains, north-western arid desert zones including Pakistan and northern parts of the Deccan Plateau, but is not seen in the South. A recent research article in *Journal of Threatened Taxa* by S.R. Ganesh of the Chennai Snake Park, Vivek Sharma of the Government Model Science College, Jabalpur and M. Bubesh Gupta, Wildlife Consultant at Biolab of Seshachalam Hills, Tirupati, describes the find. Dr. Gupta spotted the snake in a grassy patch early in the morning at Kapila Theertham, in the Tirumala foothills, in 2013 (*The Hindu*, 31 July, 2017).

Around 215 animals, including 13 Rhinos, killed in Kaziranga

With 70% of its area still submerged, 215 animals including 13 Rhinos and a Royal Bengal Tiger have so far lost their lives at the Kaziranga National Park in Assam, a senior forest official said. Due to the flooding, the animals at the UNESCO World Heritage Site are facing food shortage within the Park, compelling them to go out to the nearby hills, tea gardens and even human habitations in search of food, KNP Divisional Forest Officer (DFO) Rohoni Ballav Saikia said here. As the flood water from the National Park recedes, Mr. Saikia said, more and more carcasses of animals were being recovered from its four ranges (*The Hindu*, 22 August, 2017).

Rising solar capability may aid 2022 goal

A growing number of Indian firms working on solar energy are seen enhancing capability to counter rising imports from China. India has set itself a target to generate renewable energy of 175 GW by 2022. Anticipating higher expectation, these companies, which manufacture solar modules and related equipment, have developed technology to maximise energy generation thereby helping meet the target with lesser area and infrastructure. Though firms in the Tata and Adani groups are leading on this front, smaller companies are excelling through innovation in a bid to make India self-reliant (*The Hindu*, 27 August, 2017).

STATE

Nine more bird, biodiversity rich areas in Kerala

The bird and biodiversity rich areas in Kerala are drawing global attention with nine more locations being identified as Important Bird and Biodiversity Areas (IBAs). The newly identified IBAs of Kerala are Achencoil Forest Division; Anamudi Shola National Park; Camel's Hump Mountain, Wayanad; Kurinjimala Wildlife Sanctuary; Malayattoor Reserve Forest; Mankulam Forest Division; Mathikettan Shola National Park; Muthikulam - Siruvani; and Pampadam Shola National Park. With the latest addition, Kerala now has 33 IBAs. The new list was released by the Bombay Natural History Society, a partner of BirdLife International, in its recent publication, Important Bird and Biodiversity Areas in India Priority sites for conservation (*The Hindu*, 3 July, 2017)

Government revives plan for Athirappilly Project

Electricity Minister M.M. Mani's reply to an unstarred question in the Assembly stating that the State Government had gone ahead with its proposals to revive and implement the Athirappilly Hydroelectricity Project has triggered strong protests across not only the political spectrum but also among environmentalists. The project had been virtually given up owing to the all-round opposition to

it. The Pinarayi Vijayan Government had earlier made an attempt to revive the project as soon as it came to power, but dropped the idea when the CPI, a main partner in the Left Democratic Front, came out against the Project. The Congress had also expressed its opposition to the project, with Leader of the Opposition Ramesh Chennithala conducting a fact-finding mission to the project site to assess the depth of opposition to the project (The Hindu, 10 August, 2017).

EXPERTS TALK

(കഴിഞ്ഞലക്കം തുടർച്ച)

വരൾച്ച അകവും പുറവും നാം എന്ത് പഠിച്ചു?

ഡോ. വി. സുഭാഷ് ചന്ദ്രബോസ്

മാറേണ്ട ശീലങ്ങളും കീഴ്വഴക്കങ്ങളും

ശാസ്ത്രീയവും സമഗ്രവുമായ ജലപരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണവും ജലസംഭരണവുമൊക്കെ നടന്നാൽ പലതിനും നിത്യപരിഹാരമാവും. ആയിരം വേനൽ കണ്ടാലും അര മഴ വന്നാൽ നാം വേനൽ മറക്കുന്നു. മഴയെ ശല്യമായി കരുതി മുറ്റങ്ങളിൽ നിന്നും പറമ്പുകളിൽ നിന്നും ഒഴുക്കിക്കളയുന്ന മലയാളിയുടെ 'മഴ ചതിച്ചു' എന്ന പയോഗം രസകരമാണ്. ഇവിടെ ചതിക്കുന്നത് മഴയല്ല, കാലാവസ്ഥയല്ല, പ്രകൃതിയുമല്ല. മഴയുടെ വരവും പോക്കും കാലാവസ്ഥയുമൊന്നും മനസ്സിലാക്കാത്ത മാന വർ തന്നെയാണ്. കണുനീൽ വരൾച്ചയും ജലക്ഷാമവും കണ്ടാലും തുടർന്ന് വരുന്ന മഴ ആരെങ്കിലും കരു തുന്നുണ്ടോ? ഒരു ചെറു വിഭാഗത്തിന്റെ ആർത്തിക്കും ദുരാഗ്രഹങ്ങൾക്കും അത്യാഗ്രഹങ്ങൾക്കും വേണ്ടി ഭൂമിയെ കീഴ്മേൽ മറിക്കുമ്പോൾ ബഹുഭൂരിപക്ഷം ചതിക്കപ്പെടുന്നു.

1972ൽ തുടങ്ങി 1976 വരെ നീണ്ടുനിന്ന സെലന്റ് വാലി വനസംരക്ഷണസമരം നടന്നിട്ട് 41 വർഷം കഴിഞ്ഞു. 1998ലെ അതിരപ്പള്ളി ചർച്ച കഴിഞ്ഞിട്ട് 21 വർഷവും. പക്ഷെ കാട് വെട്ടുന്ന ചർച്ച നാമിതുവരെ അവസാനിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. ലോകം വിവിധ ഊർജ്ജസാതസ്യ കൾ പരീക്ഷിക്കുന്നു. നാമാകട്ടെ ജലവൈദ്യുത പദ്ധതികളുടെ ന്യായന്യായങ്ങളുമായി ഇപ്പോഴും കാലം കഴി ക്കുന്നു; വിവാദങ്ങളിൽ ഊളിയിടുന്നു. നല്ല സംവാദം പോലും നടക്കുന്നില്ല. സൗരോർജ്ജം, ബയോഗ്യാസ്, മാലിന്യത്തിൽനിന്നുള്ള വളം, ഊർജ്ജം എന്നിവയൊക്കെ നമുക്ക് ചർച്ചാവിഷയങ്ങളാണ്. നടപ്പിലാക്കാൻ താല്പര്യമില്ല. പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിച്ചുപോയെങ്കിലോ എന്നാണ് പേടി. പ്രശ്നങ്ങളാണ് നമ്മുടെ അന്നം, വിവാദങ്ങൾ മുഖമുദ്രയും.

1990-ൽ തുടങ്ങിയ പഞ്ചായത്ത് വിഭവഭൂപട പരിപാടി, ജനകീയാസൂത്രണ കാലയളവിൽ തുടങ്ങിയ നീർത്തടാധിഷ്ഠിത വികസനപ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ യെല്ലാം ഭാഗമായി എല്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും ജലവിഭവ ഭൂപടമുഖപ്പെടുത്തേ തയ്യാറാക്കി റിപ്പോർട്ടുകൾ ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. പക്ഷെ എന്ത് ഫലം! ശാസ്ത്രീയഭൂപടവും റിപ്പോർട്ടുകളൊക്കെ ആർക്ക് വേണം? അതവിടെ ഇരി കണ്ടെ. നീർത്തട ഗ്രാമസഭയൊക്കെ ചേർന്നിരുന്നു. അതെല്ലാം ഒരു വഴിക്ക് പോയി. ഇപ്പോഴും നിർമാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് തന്നെയാണ് മുൻതൂക്കം ലഭിക്കുന്നത്. പിന്നെ സേവനക്ഷേമ പരിപാടികൾക്കും. പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ ഉൽപ്പാദനം, പരിസ്ഥിതി ജലസൗഹൃദ നിർമ്മാണരീതികൾ, ജലപരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം എന്നിവയൊക്കെ ഇവിടെ ആർക്ക് വേണം? ശുദ്ധവായുവിലെങ്കിൽ ഓക്സിജൻ പാർലറുകളും വെള്ളത്തിനായി വാട്ടർ എ.ടി.എമ്മുകളും തുറക്കാം.

മഴവെള്ള സംഭരണ മാർഗ്ഗങ്ങളും മാതൃകകളും 2000 മുതലേങ്കിലും നമുക്ക് മുന്നിലുണ്ട്. സാങ്കേതികരീതികളും മാതൃകാപരീക്ഷണങ്ങളും

സോഷ്യൽ മീഡിയയിലും യൂട്യൂബിലുമുൾപ്പെടെ ലഭ്യമായിട്ടും അവയൊന്നും വേണ്ടത്ര മുന്നേറുന്നില്ല. കെട്ടിടനിർമ്മാണപദ്ധതികളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും കൈക്കൂ ലി ആഗ്രഹിക്കുന്ന ജനപ്രതിനിധികൾക്കും രാഷ്ട്രീയക്കാർക്കും ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും അതിനുള്ള മറ്റൊരു മാർഗം കൂടി ലഭിച്ചത് മാത്രം മിച്ചം.

നമ്മുടെ മണ്ണും വെള്ളവുമെല്ലാം മലിനമാണ്. നിമിഷത്തോറും മലിനമാകുന്നു എന്നതാണ് സ്ഥിതി. സ്ഥല കാലാവസ്ഥ(Macro Climate) നമുക്ക് നിയന്ത്രിക്കാനാ വില്ല. പക്ഷെ ഒരു പ്രദേശത്തെ സൂക്ഷ്മകാലാവസ്ഥ (Micro Climate) രൂപപ്പെടുത്താൻ നമുക്ക് കഴിയും. എന്തിനോ പോലുള്ള പ്രതിഭാസങ്ങൾ വന്നുകൊണ്ടേയിരി ക്കും. ഈ വർഷത്തെ മൺസൂൺ മഴയിലും കുറവുണ്ടാകുമെന്നാണ് നിരീക്ഷണം. 2016ലെ വരൾച്ച 2000ൽ തന്നെ നിരീക്ഷിച്ചതാണ്. ലോക കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം നാസയും ലോകബാങ്കും മറ്റ് ഏജൻസികളും കാലാവസ്ഥാ പ്രവചനം നടത്താറുണ്ട്. അതിലുമുണ്ട് രണ്ട് ലക്ഷ്യം. ജനങ്ങളും ഭരണകൂടങ്ങളും ആവ ശ്യമായ മുൻകരുതലുകളും നടപടികളും ആശ്വാസ പരിപാടികളും നടപ്പാക്കാൻ വേണ്ടിയുള്ളതാണ് ഒന്ന്. മറ്റൊന്ന്, വ്യവസായലോകത്തിനുള്ളതാണ്. ഇതാ മുന്നിലുള്ളത് പ്രശ്നങ്ങളുടെ കാലമാണ്; അതിനനുസരിച്ചുള്ള പഠനങ്ങളും ഉപകരണങ്ങളും വ്യവസായ സാധ്യതകളുമെല്ലാം ബിസിനസാക്കുന്നതെങ്ങനെ എ ന്ന് ആലോചിക്കു എന്ന മുന്നറിയിപ്പാണ് അത്. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനവും ആഗോളതാപനവും ജല പ്രതി സന്ധിയും മാലിന്യപ്പൊഴുപ്പുവയും നൽകുന്നത് വലിയ ബിസിനസ് അവസരങ്ങളാണ്. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മേഖലകളിൽ പഠനങ്ങൾക്കും സർവ്വകലാശാലകൾക്കും ലോകത്തിലേറ്റവും കൂടുതൽ പണം നൽകുന്നത് കോർപ്പറേറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങളാണ്. അതിനെക്കുറിച്ച് പിന്നെ ഒരു അവ സരത്തിലാകാം. ഓരോ പ്രതിസന്ധിയും ദുരന്തവും പലർക്കും ആഘോഷമാണ് എന്ന് ചുരുക്കം.

എന്തായാലും വരൾച്ചയിൽ നിന്നും നാം ഒന്നും പഠിക്കുന്നില്ല തന്നെ. ഇല്ലാതാകുന്ന സംസ്കാരങ്ങളുടെ ചരിത്രം പഠിച്ചിട്ടുപോലും മാനവ സമൂഹം നിസംഗതയായി ലാണ്. പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളും വനസമ്പത്തും ജലാർദ്ര മേഖലകളുമെല്ലാം കളമൊഴിയുകയാണ്. പുതിയ രീതികളും മാർഗ്ഗങ്ങളുമൊന്നും നാം ഏർപ്പെടുത്തുന്നില്ല. പരീക്ഷിക്കുന്നില്ല. വരൾച്ചയെയും ജലക്ഷാമത്തെയും നാം പഴിപറയും. വിചാരിക്കുന്ന സമയങ്ങളിൽ വിചാരിക്കുന്നയിടങ്ങളിൽ വിചാരിക്കുന്ന അളവുകളിൽ, രീതികളിൽ മഴയും വേനലുമെല്ലാം മാറിമാറി വന്നുകൊള്ളണമെന്നാണ് നാം ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. അല്ലെങ്കിൽ മഴയും പ്രകൃതിയും ചതിച്ചു എന്ന് പറഞ്ഞുകളയും. പ്രകൃതിയുടെ താളമനുസരിച്ചുള്ള ജീവിതകമവും സംരക്ഷിതരീതികളും മുൻകരുതലുകളും ഇനിയും എന്നാണ് നാം കൈക്കൊള്ളുക?

ആരും ഇടപെടരുതെന്നും പ്രശ്നങ്ങൾ അങ്ങനെ തന്നെ നിലനിൽക്കട്ടെയെന്നുമാണ് ഒരു ന്യൂനപക്ഷത്തിന്റെ താല്പര്യം. അതിലാണ് അവരുടെ വളർച്ചയും വിശ്വാസവും. അവർ നീണാൾ വാഴട്ടെ. വരു നമുക്ക് വേനലുകളെ വസന്തമാക്കാം.

അവസാനവാക്ക്

വെള്ളത്തിൽ ഹൈഡ്രജനും ഓക്സിജനുമുണ്ടെന്ന് ടീച്ചർ പണ്ട് പഠിപ്പിച്ചു. ശരിയാണ്; രണ്ടും ചേർത്താൽ വെള്ളമാണ്. പക്ഷെ അങ്ങനെ വെള്ളമാക്കി നാടിന്റെയും നാട്ടുകാരുടെയും ദാഹമകറ്റാനാവില്ലെന്ന സാമൂഹ്യജീവിതശാസ്ത്രം നാം പഠിച്ചില്ല; പഠിപ്പിക്കുന്നില്ല. ഒരിഞ്ച് കനത്തിൽ ജീവനുള്ള മണ്ണ് സ്വാഭാവികമായി ഉണ്ടാകാൻ (പാറപൊടിച്ച് പാറപ്പൊടിയില്ല) ആയിരം വർഷം വേണം. മനുഷ്യൻ ശ്രമിച്ചാൽ ജീവനുള്ള ഒരു മില്ലിമീറ്റർ മണ്ണ് പോലും കൃത്രിമമായി ഉണ്ടാക്കാവുന്നില്ല. ഒരു നിമിഷം നിശ്ശബ്ദമാകും; പ്രകൃതിയുടെ മർമരം കേൾക്കും. കമ്പ്യൂട്ടറിലെ കീ ബോഡിൽ കൈവിരൽത്തുമ്പ് ഒന്നമർത്തിയാൽ ലോകത്തിലെ ഏത് വിവരവും വിജ്ഞാനവും മുന്നിലെത്തുമെന്ന് അഹങ്കരിക്കുന്ന ഹേ, മാനവ നീ അറിയുക: സൂര്യനും വായുവിനും മണ്ണിനും വെള്ളത്തിനും മരങ്ങൾക്കും പകരം വയ്ക്കാൻ തല്ക്കാലം നീന്റെ കൈയിൽ ഒന്നുമില്ല. ഒരു വരൾച്ചയുടെ മുന്നിൽ പ്പോലും നീ വല്ലാതെ പതറുമ്പോൾ ബാക്കി പറയാനില്ല. മണ്ണും വെള്ളവും അന്നവുമെല്ലാം പ്രകൃതിയുടെ തന്ന് തായ താളക്രമത്തിൽ നിരവധി പ്രകൃതി ഘടകങ്ങളുടെ ഫലമാണെന്ന് തിരിച്ചറിയുമ്പോൾ അവയുടെ രൂപപ്പെടലിൽ മാനവന്റെ പങ്ക്

വളരെ ചെറുതാണെന്ന് മനസിലാകും. പങ്കില്ല എന്നതാണ് കൂടുതൽ ശരി. എന്നാൽ നശിപ്പിക്കുന്നതിലോ, മാന്വൻ മാത്രമാണ് പ്രധാന പങ്ക്.

മഴ പ്രകൃതിയുടെ സുകൃതം
കരുതാം നമുക്കും നാളേക്കും.
വേനലുകളുടെ വരുതിയെ വരുതിയിലാക്കാൻ
കരുതാം പ്രകൃതിയെ, കരുതലോടെ.

KIDS' CORNER

Many Wildlife Sanctuaries and Bird Sanctuaries are in Kerala. The names of the Sanctuaries are given in column 1. Make an attempt to match with the districts in column 2.

Name	District
Chinnar Wildlife Sanctuary	Kottayam
Eravikulam National Park	Thiruvananthapuram
Kumarakom Bird Sanctuary	Idukki
Peppara Wildlife Sanctuary	Palakkad
Periyar Tiger Reserve	Thrissur
Silent Valley National Park	Idukki
Thattekkad Wildlife Sanctuary	Idukki
Mangalavanam Bird Sanctuary	Kannur
Aralam Wildlife Sanctuary	Ernakulam
Choolannur Peafowl Sanctuary	Ernakulam

MEMBER'S DESK

കഥ

പുനരുദ്ധാരണം

നിലപ്പക്ഷിയാണ് ആ വാർത്ത ആദ്യം പറഞ്ഞത്. അത് പലരിലൂടെ കൈമാറി കാട്ടുതീപോലെ പടർന്നു. “ചക്കരക്കുന്നിനെ കാണാനില്ല”. കേട്ടവർ കേട്ടവർ കുന്നിടുത്തേക്ക് പാഞ്ഞുചെന്നു. ശരിയാണ്, കുന്നിൻ നിന്നയിടം ഒരു മൈതാനമായി മാറിയിരിക്കുന്നു. എന്താണ് സംഭവിച്ചത്? വാസ്തവമറിയാൻ കിങ്ങിണിപ്പുഴയുടെ അടുത്തെത്തിയവർ അന്ധാളിച്ചുപോയി. കിങ്ങിണി ചത്തുകിടക്കുന്നു. കുറേ വെള്ളാരം കല്ലുകളും മണലും മാത്രമായി മാറി. അവളായിരുന്നുവല്ലോ ചക്കരയുടെ ഉറ്റതോഴി. ഒറ്റരാത്രി കൊണ്ട് ഇവിടെ എന്താണ് സംഭവിച്ചത്? എല്ലാവരും ഗ്രാമത്തിലെ പേരാലിന്റെ കീഴിൽ ഒത്തുകൂടി. എല്ലാവരും എന്നാൽ എല്ലാ പക്ഷിമൃഗാദികളും. അതിൽ പക്ഷേ മനുഷ്യന്മാർ ആരും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. മുങ്ങുമുനി പറഞ്ഞു, തലേന്നുരാത്രി തുമ്പിക്കൈയുള്ള ഒരു ഭീകരജീവി കുന്നിൻചുവട്ടിൽ വന്ന് ബഹളം വെച്ചിരുന്നുവത്രെ! തുമ്പിക്കൈയുള്ളത് ആനയ്ക്കാണ്. എന്നാൽ മുങ്ങ പറഞ്ഞു, ആ ജീവിക്ക് ആനയുടെ ഭംഗിയൊന്നും ഇല്ലായിരുന്നു. തുമ്പിക്കൈയിൽ കുർത്ത നഖങ്ങൾ കാണാമായിരുന്നു എന്ന്.

നഖങ്ങളുള്ള തുമ്പിക്കൈയുമായി ഏത് ജീവിയാവണം ചക്കരക്കുന്നിനെ തട്ടിക്കൊണ്ടു പോയത്? ബാക്കിയുള്ള ജീവികൾ ചിന്താകുലരായി. മാത്രമല്ല, കുന്നിന്റെ പ്രിയസഖിയായ കിങ്ങിണിയും ദാരുണമായി കൊല്ലപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇത് അന്വേഷിച്ചു മതിയാകൂ. അപ്പോഴാണ് ചഞ്ചലവാനരൻ സംസാരം തുടങ്ങിയത്. “സംശയമില്ല സോദരാ, ഇതാ രാക്ഷസമനുഷ്യന്റെ പ്രവർത്തിതന്നെ”. അതേയതെ. ജീവികൾ ഒന്നടങ്കം പറഞ്ഞു.

അത് മനുഷ്യൻ തന്നെ. നമുക്കവനെ ശിക്ഷിച്ചു മതിയാകൂ. അന്നേരം ഒരിടിവെട്ടി; കൂടെ ഒരശരീരിയും. ഇനി നിർത്താതെ പേമാരിയായിരിക്കും; കൂടെ ഭൂകമ്പവും. നിങ്ങളേവരും ഈ പേരാലിൽ അയം തേടുക. അനന്തരം ഏഴുനാൾ അത് തന്നെ സംഭവിച്ചു - കല്പാന്ത പ്രളയം. മനുഷ്യന്റെ അഹങ്കാര എടുപ്പുകൾ മൊത്തം നിലം പൊത്തി. പേമാരിക്കും പ്രളയത്തിനും ഭൂകമ്പത്തിനും ഒടുവിൽ ഭൂമി ശാന്തമായി. പ്രളയഭൂമിയുടെ മുകളിലേക്ക് കൈകൾ ഉയർത്തിനിന്നിരുന്ന പേരാലിൽ നിന്ന് ഒരു നീലക്കിളി ചിറകടിച്ചുപൊങ്ങി. വൃത്തിയായി കഴുകിത്തുടച്ച സ്നേഹപോലുള്ള ആകാശത്തിൽ നീലക്കിളി വളഞ്ഞു പുളഞ്ഞു പറന്ന് ‘അ’ എന്ന് ആദ്യാക്ഷരം തീർത്തു.

SPECIES OF THE ISSUE

Trinket Snake (കാട്ടുപാമ്പ്)

മമ്മുടെ നാട്ടിൽ സാധാരണമായി കണ്ടുവരുന്ന പാമ്പാണ് കാട്ടുപാമ്പ്. ഇംഗ്ലീഷിൽ Trinket Snake എന്നറിയപ്പെടുന്ന ഇവയുടെ ശാസ്ത്രനാമം *Coelognathus helena* എന്നാണ്. കാട് പിടിച്ചു കിടക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ കാണുന്നത് കൊണ്ട് കാട്ടുപാമ്പെന്നും, വേലിപ്പുറത്ത് കയറിയിരിക്കുന്ന സ്വഭാവമുള്ളതുകൊണ്ട് വേലിപാമ്പെന്നുമൊക്കെ

അറിയപ്പെടുന്നു. ഒന്നര മീറ്ററോളം വലുപ്പം വെക്കുന്ന ഈ പാമ്പിന്റെ ആദ്യപകുതി ഇരുണ്ട തവിട്ടുനിറവും രണ്ടാം പകുതിയിൽ ഇരുണ്ട തവിട്ടു നിറത്തിലുള്ള രണ്ടു നീണ്ട വരകൾ വാലറ്റം വരെയും കാണാം. ആദ്യ പകുതിയിൽ അവ്യക്തമായ കറുത്ത നിറത്തിലുള്ള വരകളോ കുറികളോ കാണാം. ചിലപ്പോൾ തലയിൽ ‘വി’ അടയാളവും ഉണ്ടാവും. തലയിൽ കറുത്ത നിറത്തിലുള്ള പാടുകൾ ഉള്ളതിനാൽ കരിവേലൻപാമ്പ് എന്നും ചിലയിടങ്ങളിൽ അറിയപ്പെടുന്നു. ഈ പാമ്പിനെ ആരെങ്കിലും ഉപദ്രവിക്കാൻ ശ്രമിച്ചാൽ പെട്ടെന്ന് കഴുത്ത് ‘എസ്’ പോലെ വളച്ച് വായ തുറന്ന് പിടിച്ചു ശത്രുവിനെ ചാടിക്കടിക്കാൻ ശ്രമിക്കും.

വിഷമില്ലാത്ത പാമ്പുകളാണെങ്കിലും ഇവയുടെ കടിയേറ്റൽ അസഹ്യമായ വേദനയും ചൊരിച്ചിലും അനുഭവപ്പെടും. എലികളാണ് പ്രധാന ഇര. രാവും പകലും ഇര തേടും. കൂടാതെ പക്ഷികളെയും, പല്ലികളെയും, തവളകളെയും ഭക്ഷിക്കാറുണ്ട്. ഇരയെ വരിഞ്ഞു മുറുക്കി ശ്വാസം മുട്ടിച്ചു കൊന്ന ശേഷമാണ് വിഴുങ്ങുന്നത്. ചുടുകാലത്ത് ചിതൽപ്പുറുകളിൽ കാണാറുണ്ട്. ചിലയിടങ്ങളിൽ ശംഖുവരയൻ പാമ്പ് എന്ന് തെറ്റിദ്ധരിച്ചു ഇവയെ കൊല്ലാറുണ്ട്. 612 മുട്ടകൾ ഇടാറുണ്ട്. മഴക്കാലം തുടങ്ങുന്നതിനു മുൻപാണ് കുഞ്ഞുങ്ങളെ കണ്ടുവരുന്നത്. കുഞ്ഞുങ്ങൾക്ക് കാൽ മീറ്റർലേറെ നീളം കാണും.

രാജാവെമ്പാലയുടെ ഇഷ്ടഭക്ഷണമാണ് കാട്ടുപാമ്പ്. ഇന്ത്യ, ശ്രീലങ്ക, നേപ്പാൾ, ബംഗ്ലദേശ് എന്നിവിടങ്ങളിൽ എല്ലാം കാണപ്പെടുന്നു. ഇവയുടെ ഉപജാതിയായ Montane Trinket Snake (*Coelognathus helena monticollaris*) നെ പശ്ചിമഘട്ട മലനിരകളിൽ മാത്രമാണ് കണ്ടെത്തിയിട്ടുള്ളത്.

സിയാദ് എ. കരിം

ACTIVITIES OF WWF-INDIA KERALA STATE OFFICE

District Coordinators Workshop

Kerala State Office organized a two days' workshop on 29th and 30th July at Vazhachal for the Volunteers who are co-ordinating district level activities and other programmes. Twenty-two Volunteers attended the workshop conducted with the support of the Western Ghats – Nilgiris Landscape Programme. Presentations by Senior Education Officer, State Director, Sri. Tiju Thomas of the WGNL programme, short field trips, group discussions, open discussions and district based action plan preparations were part of the meeting.

Honeybee Museum at Thenmala

The work of fabricating and installing the honeybee model has been completed by Mr. Godfrey and Mr. Jinesh. The 27 information panels have been designed with relevant text and attractive images and the layout created at Godfrey's Graphics. The draft was shared with Mr. Manoj of Thenmala Ecotourism Promotion Society for review and approval. On receiving his approval, the panels have been printed in high quality photo sheets and mounted on forex sheets and installed with acrylic top paneling to prevent vandalism. Necessary additional painting and lighting works have also been completed.

Teachers Training Workshop as part of Wipro earthian Programme 2017

Two TTWs were conducted by the State Office in connection with the Wipro earthian Programme 2017, a CSR initiative of Wipro, implemented jointly by CPREEC and WWF-India in Kerala. The first one was held at Guruvayur in Thrissur district on 19th July 2017 and the second was on 21st at YMCA, Thiruvananthapuram. The thematic introductory sessions were led by the State Director and the Senior Education Officer. The project framework was presented by Sri.U.T.Arasu, Senior Environment Education Officer of CPREEC, Chennai. The participant Teachers were asked to prepare a tentative project action plan to guide the students to come up with good projects. The third TTW was conducted by the State Office at the Dept. of Electronics in CUSAT Campus on 9th August 2017. Smt. Aarti Hanumanthappa of WIPRO earthian was present on the occasion.

Teachers Training Workshop on Humane Education

A Teachers Training Workshop was conducted in Thrissur on the theme "Humane Education" with the support of CPREEC, Chennai on 22nd July in association with

SSA. The workshop was inaugurated by Sri. Joymon, District Project Officer of SSA. Following the inaugural session, Senior Education Officer led a session on 'Urban Biodiversity' and the issues and concerns with regard to them. State Director led another session titled 'Humans threatens others; whereas, others sustains us – a closer look for a better understanding'. In the afternoon session, the participants were grouped into six and asked to have a group discussion on the ways of implementing Humane Education in schools. It was very interactive and they presented their findings also. Finally each school prepared their own action plan and concluded the workshop. Each school has to conduct school-level competitions on story writing, poster preparation and quiz.

International Tiger Day 2017

ITD was observed by Kerala State Office in association with Social Forestry Extension Unit, Kollam and Social Forestry Division, Pathanamthitta and SAS SNDP Yogam College, Konni on 28th July 2017 at the college. The event was inaugurated by Sri.P.K. Jayakumar Sharma, Deputy Conservator of Forests (Social Forestry, Pathanamthitta). Dr. Biju Pushpan, Principal of the college, State Director, Senior Education Officer and Dr. Kishore Kumar of the college, also spoke in the inaugural session. A series containing 5 Tiger Conservation posters also were released in the inaugural session. Session on 'Diminishing Forests & Vanishing Stripes' was presented by Sri. Renjan Mathew Varghese, State Director followed by screening of the documentary 'India - Land of the Tiger'. In the afternoon session, Senior Education Officer conducted a quiz programme exclusively on Tigers. It was a session with high energy, fun and information. The PowerPoint presentation and Quiz was shared with the participants with an objective of holding the same programme in at least five schools in and around their colleges. Six colleges were part of it and the reach of the programme extended to 30 schools also.

Workshop on SDG (14) Life below Water

The State Director attended the two days' workshop on 'Sustainable Development Goal 14 – Life below Water' with major emphasis on Marine and Coastal Ecosystem organized by WWF-India jointly with NITI AAYOG and CMFRI at Kochi on 4th & 5th July, 2017 and took active participation in the discussions and deliberations.

Impact of GST in the Fisheries Sector

A meeting was convened on 13th July 2017 at the Press Club by KSMTE, NFF and DSGAFU to discuss the impact of GST on the fisheries sector. On invitation, the State Director attended the meeting and addressed the gathering and shared the concerns about the new GST regime and how it affects the fisheries sector. The necessary inputs were taken from Mr. Vinod Malayilethu, Senior Co-ordinator, Marine Programme before the meeting itself.

Inauguration of the Marine Turtle Interpretation Centre at Kolavipalam

As part of the project on Marine Turtle Conservation along Kerala Coast supported by Johnson Lifts & Escalators, Chennai, we had identified the dilapidated space available with Theeram Prakriti Samrakshana Samithi at Kolavipalam to be renovated and established into a full-

fledged Marine Turtle Interpretation Centre. In this regard, the roofing was redone and the art work was carried out by Godfrey's Graphics. Information panels were also erected to give an exciting learning experience to the visitors. After completion of all the work, the Marine Turtle Interpretation Centre at Kolavipalam, the first of its kind in the country, was inaugurated on 8th August 2017 by Ms. Kulusu, Chairperson, Payyoli Municipality in a function presided over by the ACF, Social Forestry and attended by other staff of WWF-India and Johnson Lifts & Escalators and local people.

State level meeting on Green Partnership Programme at Thrissur

Mr. Sivakumar, Senior Education Officer and Sri. Vinod M., Senior Coordinator, Marine Programme participated in the State-level Review Meeting of the Green Partnership Programme, a joint venture of Kerala Forests & Wildlife Department and other NGOs working in the field of bird documentation outside forest areas on 21st March at Thrissur. The meeting was called by PCCF (Social Forestry) and all the Asst. Conservators (Social Forestry) and most of the partners of the birding community shared their experience and interacted. The final output was the decision of the PCCF and CCF to strengthen the programme with more participatory events.

Hands-On training and meeting at M/s. Cap Gemini in Mumbai on OPA

One Planet Academy (OPA) is one of the six pillars of WWF-India's national Environment Education programme. This provides a platform for teachers, students and any nature and environment enthusiasts to interactively learn about nature and environment through an online resource hub. M/s Cap Gemini, an IT company based in Mumbai, is the supporter and developer of this online resource hub. They provided a two-days hands-on training and experience sharing session for the State Directors and Education Officers of WWF-India at their office on 3rd and 4th of August. State Director and Senior Education Officer became part of this venture. It is proposed to formally launch OPA at the national level on 11 September.

Teachers Training Workshop as part of Wipro earthian Programme 2017

The third TTW was conducted by the State Office in connection with the Wipro earthian Programme 2017, a CSR initiative of Wipro, implemented jointly by CPREEC and WWF-India in Kerala, at Dept. of Electronics in CUSAT Campus on 9th August 2017. Smt. Aarti Hanumanthappa of WIPRO earthian introduced the programme to the participant Teachers. The thematic sessions on water and biodiversity were led by State Director and Senior Education Officer. The project frame work was presented

by Sri.U.T. Arasu, Senior Environment Education Officer, CPREEC, Chennai. The participant Teachers were asked to prepare a tentative action plan to guide the students to come up with good projects.

Remote Sensing Day

The National Remote Sensing Day was observed jointly by ISRO, ISRS & ISG with an awareness programme organized at All Saints College, Thiruvananthapuram. The State Director delivered an invited talk titled “Geoinformation Technology for Natural Resource Management” with case studies from WWF projects on species and habitats. After the session, there was an interactive session with the participants, mainly college students.

EDITORIAL BOARD

*Mr. G. Vijaya Raghavan
Mr. Renjan Mathew Varghese
Mr. A.K. Sivakumar*

Published by WWF-India, Kerala State Office, Vanchiyoor P.O., Thiruvananthapuram - 695035
Phone: 0471-2302265, email: wwfklso@gmail.com, Web: wwfindia.org
Computer Graphics: Soft and Soft, Sasthamangalam, Phone: 9447451314, Printed at: New Multi Offset, Tvp